Specifikace a kritéria hodnocení profilové zkoušky z cizího jazyka

Školní rok 2026/27

Profilová zkouška z cizího jazyka se skládá ze dvou částí – ústní zkoušky a písemné práce.

Písemná práce – specifikace

Písemná práce z cizího jazyka je jednou ze dvou částí profilové maturitní zkoušky, která ověřuje produktivní řečovou dovednost (písemný projev). Termín konání písemné práce z cizího jazyka je stanoven ředitelem školy dle platných předpisů v jarním termínu nejdříve od **1. dubna** a v podzimním termínu v období od **1. do 20. září**. Zadání písemné práce jsou stejná pro všechny žáky všech maturitních oborů pro řádný, opravný i náhradní termín. Písemnou práci konají všichni žáci ve stejný den a čas.

1. Obecná struktura písemné práce a hodnocení

Zadání písemné práce z cizího jazyka se skládá ze **dvou částí**. V každé části zadání písemné práce žák zpracovává jedno téma / jednu komunikační situaci v požadovaném rozsahu slov. V první části si žák vybere jedno téma ze tří nabízených (jedná se o tři různé slohové útvary, např. vypravování, článek nebo charakteristika), v druhé části je téma dané.

V první části písemné práce lze získat nejvýše **24 bodů**, ve druhé části nejvýše **12 bodů**. V písemné práci tedy může žák dosáhnout maximálně **36 bodů**. Aby žák v písemné práci uspěl, musel získat nejméně **16 bodů**. Pokud žák napsal jen 1. část písemné práce a získal za ni nejméně 16 bodů, uspěl v celé písemné práci, přestože získal 0 bodů za 2. část písemné práce.

Při konání písemné práce z cizího jazyka každý žák sedí v samostatné lavici.

Na písemnou práci z cizího jazyka je vyhrazeno **70 minut**. Součástí těchto 70 minut je čas na výběr tématu první části, přečtení a promyšlení zadání a zápis odpovědí do záznamového archu. Po celou dobu konání písemné práce musí být žák přítomen v místnosti, kde se zkouška koná. **Opuštěním zkušební místnosti žák ukončuje svou zkoušku**.

2. Rozsah textu a počet slov

Rozsah textu je dán intervalem počtu slov v zadání písemné práce. Celkový počet slov pro obě části zadání písemné práce je minimálně 200 slov.

- Pro první část písemné práce byl stanoven rozsah **135-155 slov.**
- Pro druhou část písemné práce byl stanoven rozsah **65-75 slov.**

3. Slohové útvary a jejich formální náležitosti

Požadované dovednosti jsou v rámci 1. a 2. části písemné práce ověřovány na běžných slohových útvarech. V každé části žák zpracovává na základě zadání jiný typ textu. V 1. a 2. části písemné práce se mohou objevit následující formy písemného projevu (slohové útvary):

1. část písemné práce	2. část písemné práce
▪ Korespondence (formální/neformální)	▪ Korespondence (formální/neformální)
▪ Charakteristika	▪ Popis
▪ Vypravování	▪ Zpráva
▪ Článek	▪ Oznámení
▪ Popis	▪ Instrukce, návod

Typ textu	Formální náležitosti
▪ Korespondence: **dopis** (1. část)	**Formální dopis**: datum; oslovení, rozloučení, podpis; členění na úvod, hlavní část a závěr; grafické vyznačení odstavců
	Neformální dopis: oslovení, rozloučení, podpis; členění na úvod, hlavní část a závěr; grafické vyznačení odstavců
▪ Korespondence: **e-mail** (1. část)	**Formální/neformální e-mail**: oslovení, rozloučení, podpis; členění na úvod, hlavní část a závěr; grafické vyznačení odstavců
▪ Korespondence: **e-mail** (2. část)	**Formální/neformální e-mail**: oslovení, rozloučení, podpis
	Formální žádost: oslovení, hlavní část, závěr, rozloučení, podpis
▪ Korespondence: **pozvánka** (2. část)	Oslovení, podpis
▪ **Charakteristika**	Nadpis; členění na úvod, hlavní část a závěr; grafické vyznačení odstavců
▪ **Vypravování**	Nadpis; členění na úvod, hlavní část a závěr; grafické vyznačení odstavců
▪ **Článek**	Nadpis; členění na úvod, hlavní část a závěr; grafické vyznačení odstavců
▪ **Popis** (1. část)	Nadpis; členění na úvod, hlavní část a závěr; grafické vyznačení odstavců
▪ **Popis** (2. část)	Nadpis; členění na úvod, hlavní část a závěr
▪ **Zpráva/Oznámení**	Nadpis; členění na úvod, hlavní část a závěr
▪ **Instrukce/Návod**	Nadpis; grafické členění z obsahového hlediska podle jednotlivých dílčích kroků do odstavců či jinak oddělených logických celků (např. odrážky)

Ze zadání se žák dozví, jaký typ textu a na jaké téma/v rámci jaké komunikační situace má text zpracovat, jak dlouhý má text být, kdo je jeho očekávaným příjemcem (čtenářem) a jakou komunikační funkci má text splnit. Součástí zadání jsou i dílčí požadavky (body zadání), které má žák ve své práci v odpovídající míře podrobnosti zpracovat. **Klíčové informace a výrazy jsou v zadání vždy uvedeny tučně**, aby je žák nemohl přehlédnout.

Žáci by si před zahájením plánování písemné práce měli pozorně přečíst její zadání. Důsledkem ledabylého čtení zadání nebo přehlédnutí některého z požadavků/bodů zadání je zbytečná ztráta bodů při hodnocení písemné práce. V odůvodněném případě může být **práce ohodnocena i 0 body**, např. není-li dodrženo téma vyplývající ze zadání (není akceptována komunikační situace vymezená zadáním) a/nebo není-li dodržena požadovaná charakteristika textu a/nebo je-li text výrazně kratší, než požadovalo zadání.

4. Záznamový arch

Na titulní straně **záznamového archu** je hlavička písemné práce, která obsahuje výčet tří témat na výběr pro první část písemné práce a políčko pro zaškrtnutí vybraného tématu. Na samostatném listu jsou uvedena zadání pro každou část písemné práce. Na druhou, nepotištěnou stranu listu se zadáním si žák může dělat poznámky. **Poznámky z listu se zadáním nejsou předmětem hodnocení.**

Písemnou práci žák zapisuje na druhou až čtvrtou stranu **záznamového archu**. V něm je vymezený prostor pro zápis odpovědi pro 1. a 2. část písemné práce. Žák písemnou práci píše na předtištěné řádky. U dvou řádků jsou v něm uvedeny přibližné počty slov pro rychlou kontrolu.

Pokyny k vyplnění záznamového archu jsou uvedeny na titulní straně testového sešitu a před zahájením dílčí zkoušky na ně žáky upozorňuje i učitel zadávající písemnou práci. Nedodržení pokynů pro zápis písemné práce

do záznamového archu může vést k tomu, že písemná práce **nebude hodnocena**. Takový případ může nastat například tehdy, je-li práce **nečitelná** (z důvodů nečitelného rukopisu) nebo **napsaná jinam** než do vymezeného prostoru v záznamovém archu (např. volný list papíru nepatřící do záznamového archu).

5. Povolené pomůcky

V průběhu testování mohou žáci používat slovníky, pokud tyto neobsahují zvláštní přílohy věnované jednotlivým vybraným typům textů, např. korespondenci. Není přípustné, aby slovník obsahoval vepsané poznámky týkající se charakteristiky textů. Žák je povinen odevzdat vlastní slovník ke kontrole nejpozději dva dny před konáním písemné práce.

Během práce není možné vzdálit se z místa a komunikovat se spolužáky. Pokud si žák nepřinese vlastní slovník nebo nevyužije nabídky zapůjčit si slovník ve škole, nebude mu umožněno si od někoho v učebně během práce slovník půjčit.

Psací potřeby a korekční pásky (bělítka) jsou bez omezení, písemná práce ale nemůže být v záznamovém archu napsána tužkou nebo perem s inkoustem, který jde smazat.

6. Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky

Žákem s přiznaným uzpůsobením podmínek (dále jen „PUP“) pro konání maturitní zkoušky se rozumí žák uvedený v § 16 odst. 9 školského zákona, žák s vývojovými poruchami učení nebo zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení, kterému je na základě jeho žádosti umožněno konat maturitní zkoušku za podmínek odpovídajících jeho potřebám.

V jedné učebně může být nejvýše 14 žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky.

Kritéria hodnocení pro žáky s PUP **kategorie SP1 a SP2** budou upravena jednotlivým žákům na základě předložení posudků z Pedagogicko-psychologické poradny.

Kritéria hodnocení pro žáky s PUP **kategorie SP3** jsou uvedena v příloze – Kritéria hodnocení písemné práce z cizího jazyka v úpravě pro žáky s PUP kategorie SP3.

Ústní zkouška – specifikace

Ústní zkouška z cizího jazyka je jednou ze dvou částí profilové maturitní zkoušky, která ověřuje produktivní řečovou dovednost (ústní projev). Termín konání ústní zkoušky z cizího jazyka je stanoven ředitelem školy dle platných předpisů v jarním termínu v období **od 15. května do 10. června** a v podzimním termínu v období od **1. do 20. září**. Ředitel školy v souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem stanoví **20 témat**. Témata jsou platná i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku. V jednom dni nelze losovat dvakrát stejné téma.

Ústní zkouška z cizího jazyka koresponduje s podmínkami všech profilových zkoušek konaných formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí dle § 16 vyhlášky č. 177/2009 Sb., musí tedy být **monotematická**.

Požadavky na žáka, který bude skládat ústní maturitní zkoušku z cizího jazyka, se vztahují k výstupům pro vzdělávání v předmětech Cizí jazyk nebo Další cizí jazyk uvedeným v RVP, které směřují k dosažení jazykové referenční **úrovně B1** podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a zahrnují požadavky na vědomosti a dovednosti žáka, které mohou být ověřovány maturitní zkouškou.

1. Obecná struktura ústní zkoušky

Ústní zkouška se skládá z otevřených úloh vyžadujících širokou odpověď. Odpovědí je souvislý samostatný ústní projev nebo interakce. Ústní zkouška má **čtyři části**, které jsou uvedeny instrukcemi a zadáním v cizím jazyce. Všechny části se týkají jednoho specifického tématu. Po krátkém motivačním úvodu následuje **první část** zkoušky, ve které má žák v samostatném ústním projevu **popsat obrázek a porovnat dva obrázky**. V d**ruhé části** zkoušky probíhá samostatný ústní **projev** na dané **specifické téma**. Ve **třetí části** žák v odpovídající míře podrobnosti **zodpovídá běžné dotazy** vztahující se k danému specifickému tématu i k zúženému podtématu, které se váže ke **čtyřem obrázkům**. Ve **čtvrté části** ústní zkoušky probíhá **ústní interakce** se zkoušejícím v rámci dané komunikační situace, která se opět váže na dané specifické téma.

Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje 1 téma. **Příprava** k ústní zkoušce trvá z rozhodnutí ředitele školy **15 minut**. Žák má možnost si během přípravy vypracovat poznámky a poté je při ústní zkoušce používat. Během přípravy na ústní zkoušku je **povoleno používat slovníky a atlas** v českém i cizím jazyce. **Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut**.

2. Kritéria hodnocení ústní zkoušky

Pro hodnocení zkoušky se používají **následující kritéria**:

1. zadání / obsah, projev
2. lexikální kompetence
3. gramatická kompetence
4. fonologická kompetence

Každá ze tří částí zkoušky je hodnocena podle prvních tří kritérií, čtvrté kritérium je aplikováno na celou zkoušku. Každé kritérium je hodnoceno na bodové škále 0–1–2–3. Maximální dosažitelný **počet bodů u všech čtyř částí je 9** (tři kritéria po max. třech bodech). **Celkový počet dosažitelných bodů** celé ústní zkoušky (včetně započtení bodů za čtvrté kritérium, uplatněné na celou zkoušku) **je 39 bodů**. V případě, kdy je jakýkoliv úkol ze všech čtyř částí hodnocen počtem bodů **0 za první kritérium** (zadání / obsah a projev), je **celý úkol hodnocen počtem bodů 0 (nikoliv celá část).**

V prvním kritériu se 0 bodů uděluje v případě následných nesplnění požadavků zadání:

- ústní projev se nevztahuje k zadanému tématu / zadané komunikační situaci
- nesplňuje požadavky na správnost a rozsah ověřovaných specifických / odborných znalostí či dovedností (ve 2. části)
- ústní projev nelze hodnotit pro nedostatek jazyka

Kritéria hodnocení ústní zkoušky z cizího jazyka pro žáky **s přiznaným uzpůsobením podmínek** pro konání maturitní zkoušky kategorie a skupin **SP1 a SP2** jsou **přizpůsobena podle doporučení pedagogicko-psychologické poradny**.

Kritéria hodnocení ústní zkoušky z cizího jazyka pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky kategorie a skupiny SP3 jsou následující:

Dílčí zkouška z cizího jazyka konaná formou chatu sestává ze tří částí. Pro hodnocení zkoušky se pro jednotlivé části používají následující kritéria:

- 1. část: Obsahová a jazyková správnost
- 2. část: Obsahová správnost a rozsah odpovědí, správnost jazykových prostředků a propojení skupin slov do větných celků
- 3. část: Komunikační cíl, aktivita v interakci a správnost jazykových prostředků

Každá část zkoušky je hodnocena samostatně a žákův výkon je při hodnocení přiřazen výkonu popsanému na bodové škále 0–1–2 u první části a 0–1–2–3–4 u druhé a třetí části zkoušky. Maximální dosažitelný počet bodů za první část zkoušky je 2, za druhou a třetí část zkoušky 4, celkový počet dosažitelných bodů celé dílčí zkoušky je tedy 10.

3. Pracovní list

Pracovní list žáka sestává ze dvou stran. Jsou na něm uvedeny následující pokyny:

- 1. část – zadání, zúžené podtéma a čtyři obrázky k němu (zároveň budou využity u druhého úkolu 2. části)
- 2. část – zadání a osnova k samostatnému ústnímu projevu na dané téma
- 3. část – zadání úkolu bez uvedení otázek
- 4. část – zadání a popis situace, osnova dialogu

Pracovní list zkoušejícího obsahuje následující pokyny:

- výzvu žáka k představení se (není součástí hodnocení)
- 1. část – zadání, název zúženého podtématu
- 2. část – zadání a osnova samostatného ústního projevu, návrhy doplňujících otázek
- 3. část – zadání úkolu a otázky k němu
- 4. část – zadání a popis situace, návrhy otázek

4. Řečové dovednosti a strategie žáka konajícího ústní maturitní zkoušku

Ústní projev

Žák dovede:

- popsat místo, cestu, věc, osobu, činnost, událost, zkušenost, zážitky apod.
- popsat a/nebo představit sebe i druhé
- poskytnout nekomplikované informace a s omezenou přesností složitější informace
- uvést podrobnosti
- srovnávat různé alternativy
- vyjádřit myšlenky, přesvědčení, pocity, sny, naděje apod.
- postihnout dostatečně přesně podstatu myšlenky nebo problému
- vyjádřit vlastní názor
- vyjádřit souhlas/nesouhlas s názorem, jednáním apod.
- vysvětlit své názory, reakce, plány a jednání a stručně je zdůvodnit
- vysvětlit důvody možného problému
- vyprávět skutečný i smyšlený příběh
- přednést předem připravenou přednášku/prezentaci a zodpovědět následné dotazy
- použít vhodné komunikativní strategie (např. požádat o ujištění, že výraz, který užil, je správný).

Charakteristika ústního projevu žáka

Ústní projev žáka je **souvislý a lineární**. Žák komunikuje **srozumitelně a dostatečně plynule**. V komunikaci **mohou být zřetelné pauzy** způsobené např. promýšlením gramatiky, hledáním vhodných formulací nebo snahou o propojení myšlenek. Nekomplikovaná sdělení jsou vyjádřena jasně a srozumitelně a prezentována jako lineární sled myšlenek. **Složitější sdělení** mohou být vyjádřena **s omezenou přesností a v omezeném rozsahu**, ale musí být jasné, co chce žák sdělit. Žák komunikuje **přiměřeně správně** ve známých a běžných kontextech a využívá **základní pravidla výstavby textu** a běžný repertoár komunikačních strategií a jazykových prostředků. Při samostatném ústním projevu se žák **může opírat o osnovu**, která mu pomůže zorganizovat jeho výpověď. Ústní projev probíhá v **jasně artikulovaném spisovném jazyce**. **Vliv mateřského** či jiného cizího **jazyka může být postřehnutelný**, nesmí však ovlivnit srozumitelnost ústního projevu žáka.

Charakteristika komunikačních situací, oblastí užívání jazyka a tematických okruhů

Ústní projev žáka se vztahuje ke konkrétním a běžným tématům a ke každodenním, snadno předvídatelným situacím. Žák se v omezeném rozsahu a s omezenou přesností dovede vyjadřovat i k abstraktním tématům. Témata a komunikační situace se týkají těchto oblastí: osobní (rodina, přátelé, život ve městě / na venkově, koníčky, zájmy

apod.), veřejné (doprava, služby, společenské události, kultura a sport, životní prostředí, příroda, sdělovací prostředky apod.), vzdělávací (výuka, školní akce, jazykový kurz apod.) a pracovní (brigáda, plány do budoucna, běžné profese apod.)

Ústní interakce

Žák dovede

- získat, předat, ověřit a potvrdit si informace
- udílet pokyny a požádat o ně
- zahájit, udržovat a ukončit jednoduchý rozhovor
- vyzvat partnera v komunikaci, aby vyjádřil svůj názor
- stručně komentovat vyjádřený názor
- reagovat na vyjádřené pocity
- zodpovědět běžné dotazy
- zodpovědět otázky týkající se podrobností
- použít vhodné komunikativní strategie
- použít vhodnou odbornou slovní zásobu

Charakteristika ústní interakce žáka

Nekomplikovaná sdělení žáka jsou vyjádřena **jasně a srozumitelně** a s ohledem na komunikační situaci jsou prezentována jako **lineární sled myšlenek**. Složitější sdělení mohou být vyjádřena s omezenou přesností a v omezeném rozsahu, ale **musí být jasné, co chce žák sdělit**. Žák komunikuje srozumitelně a jasně ve známých a běžných kontextech, využívá základní pravidla výstavby textu a běžný repertoár komunikačních strategií a jazykových prostředků. **Úroveň formálnosti jazyka je volena s ohledem na komunikační situaci a příjemce**. V komunikaci **mohou být zřetelné pauzy** způsobené např. promýšlením gramatiky, hledáním vhodných formulací nebo snahou o propojení myšlenek. **Vliv mateřského** či jiného cizího **jazyka může být postřehnutelný**, nesmí však ovlivnit srozumitelnost ústního projevu žáka. Žák **dokáže sledovat zřetelně artikulovaný ústní projev**, který je mu adresován, vhodně a dostatečně pohotově na něj reagovat za předpokladu, že partner v komunikaci mluví spisovným jazykem, vyhýbá se používání málo běžných výrazů a slovních spojení, přílišnému užívání idiomů a netypickým nebo málo běžným regionálním odchylkám ve výslovnosti.

Charakteristika komunikačních situací, oblastí užívání jazyka a tematických okruhů

Interakce žáka a partnera v komunikaci se vztahuje ke konkrétním a běžným tématům a ke každodenním, snadno předvídatelným situacím, které mohou nastat, např. při interakci s cizincem / rodilým mluvčím v České republice, v cestovní kanceláři, v restauraci, v muzeu nebo galerii atp. Žák si dovede poradit i v méně běžných situacích a dovede se v omezeném rozsahu a s omezenou přesností vyjadřovat i k abstraktním tématům.

Způsob výpočtu a vyjádření výsledku hodnocení zkoušky

Žák vykoná zkoušku či část zkoušky úspěšně, pokud získá alespoň tolik bodů, kolik činí hranice úspěšnosti příslušné zkoušky či části zkoušky vyjádřená body. Výpočet výsledku zkoušky a částí zkoušky vyjádřený body se provede podílem dosaženého bodového výsledku žáka v dané části zkoušky a maximálního dosažitelného počtu bodů z dané části zkoušky, vynásobeným 100 – převod na procenta – a poté se podle tabulky s procentuálním vyjádřením převede na známku.

Hranice úspěšnosti a výsledné hodnocení žáka se stanoví váženým průměrem bodů získaných v jednotlivých dílčích zkouškách, a to s následujícími váhami jednotlivých dílčích zkoušek:

60% ústní zkouška, 40% písemná práce, tedy poměr 3:2

Úspěšné složení zkoušky je podmíněno úspěšným složením obou částí zkoušek. Hodnoty hranice úspěšnosti obou částí zkoušky vyjádřené body jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Podkladem pro rozdělení dosažených výsledků na jednotlivé známky je tabulka č. 1 s procenty platná pro žáky intaktní i pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání zkoušek kategorie a skupiny SP1, SP2 a SP3.

Převod výsledků zkoušek vyjádřených procentuálními body na známku je uveden v tabulce č. 1

Tabulka č. 1 – rozdělení známek podle počtu procent

Známka	5 - nedostatečný	4 – dostatečný	3 – dobrý	2 – chvalitebný	1 - výborný
Hranice známky v %	0 % - 43 %	44 % - 58 %	59 % - 73 %	74 % - 87 %	88 % - 100 %

Počet bodů odpovídajících jednotlivým známkám z obou částí profilové zkoušky z cizího jazyka znázorněný v tabulce č. 2 byl vypočítán na základě procentuálního rozložení známek v tabulce č. 1 z celkového počtu 36 bodů z písemné práce a z 39 bodů z ústní zkoušky.

Tabulka č. 2 – počty bodů odpovídající jednotlivým známkám z dílčích profilových zkoušek

Zkušební předmět	5 – nedostatečný	4 – dostatečný	3 – dobrý	2 – chvalitebný	1 – výborný
Písemná práce	0-15	16-21	22-26	27-31	32-36
Ústní zkouška	0-17	18-22	23-28	29-34	35-39

V tabulce číslo 3 jsou znázorněny celkové body za celou profilovou zkoušku z cizího jazyka a jim odpovídající výsledné známky. Pro výpočet výsledné známky, ve které body z písemné práce odpovídají 40 % a body z ústní zkoušky 60 %, je potřeba vynásobit počet bodů získaných za písemnou práci x0,4 a počet bodů získaných při ústní zkoušce x0,6 a tyto násobky sečíst. Výpočet je tedy v případě maximálního počtu dosažených bodů (**36 x 0,4) + (39 x 0,6) = 37,8**. Při převodu bodů na procenta je dodrženo aritmetické zaokrouhlování.

Tabulka č. 3 – počty bodů odpovídající jednotlivým známkám ve výsledném součtu v poměru 3:2

Výsledná známka	5 – nedostatečný	4 – dostatečný	3 – dobrý	2 – chvalitebný	1 – výborný
Výsledný počet bodů	0-16,4	16,5-22,1	22,2-27,7	27,8-33	33,1-37,8

Zkušební maturitní komise

Hodnocení ústní zkoušky navrhuje zkušební maturitní komisi zkoušející nebo hodnotitel. Hodnocení písemné práce navrhuje zkušební maturitní komisi učitel pověřený ředitelem školy hodnocením zkoušky.